

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Na evropskem odru.

Svet je podoben velikemu gledališču, na katerega odru se neprestano vrstijo vedno novi prizori. Življenje narodov hiti „preko desk“, vedno nove slike se pojavljajo, peštre in zanimive, vedno nove osebe nastopajo — vse to dotlej, da nekoč pade zastor in zaključi dramo življenja človeštva. Treba je dobrih oči in dobrega posluha za vse dogajanje na svetovnem odru, da ne izgubiš posameznih slik in s tem one vezi, po kateri so nujno dosledno povezane. Sicer gre življenje lahko mimo tebe in se v njem le še težko znajdeš.

Kako je na evropskem odru danes, šestnajst let po onem strašnem prizoru, ki ga mu ni v tisočletjih para na svetovni pozornici? Tista slavna svoboda, ki jo je Evropa stoletja proslavljala in se je v njej razbohotelo evropsko politično in gospodarsko življenje do skrajnih meja, tista svoboda poedinčevega mišljenja in delovanja je v zatonu. Včeraj še so ji peli slavospeve pisatelji, državniki in gospodarstveniki, danes že se umika novim oblikam komunizma, fašizma, avtoritarnosti. Po desetletjih se zna iz novih pretiranj življenjskega načina stvoriti nov gospodarski in politični red, ki bo sličil staremu liberalnemu kot pač zamore sličiti očetu sin. Kajti življenje narodov se ne vrši v skokih, le v nepretrganem, postopnem razvoju.

Pa tudi zunanje lice prizora na evropskem odru zadobiva novo barvo. Kdo bi si zamogel pred leti misliti, da se bo nekoč v Ženevi prijateljsko pomenkoval zunanji sovjetski komisar Litvinov z evropskimi državniki in pripravljaj vstop Rusije v mednarodno organizacijo? Kdo bi si pred leti drznil misliti, da bo v Berlinu izrekal načelnik štaba napadalnih hitlerjanskih čet in član nemške vlade napitnice na čast jugoslovanskemu kralju in govoril o iskrenosti prijateljstva Nemčije do Jugoslavije? V Pragi snuje zunanji minister Beneš nove načrte za Podonavje, da z njimi premosti vstajajoči razdor med državnimi skupinami Srednje Evrope. Na jugovzhodu kuje minister Jevtič prijateljstvo balkanskih držav in poverja Jugoslaviji častno nalogo, da ohrani mir in red med balkanskimi narodi.

In pri nas v Avstriji? Dosti starega, pa dokaj novega! Stari so predvsem ljudje, ki v brezbrizju zrejo na novo postajanje in preustrojenje in se vanj nočejo uživati, le kvečjemu sodijo o uspehu ali neuspehu trenutnega razvoja. Novo je, da se je naša država zavedla same sebe in svojega poslanstva v krogu narodov. Kdo bi si bil pred leti upal misliti, da se bo našel odločen avstrijski državnik, ki bo državo v osrčju Evrope usmeril v katoliško smer in ji dal za fundament katoliški družabni in gospodarski red? Po petnajstih letih se tudi na Koroškem že najdejo ljudje — redki seve so še —, ki propovedujejo novo, lepše sožitje obeh narodov v deželi. Prve lastovke, ki še ne prinašajo, a oznanjajo pomlad.

Treba je, da ob tolikih navideznih nesoglasjih dneva razberemo vsaj eno nitko zavozlanega in zvitega klopčiča: Gledamo danes, kako na eni strani polagoma prehaja težišče evropskega življenja na slovanske države in da se slovanske države vedno očitneje zavedajo vse naravne in notranje sile, ki jo krije njihova zemlja in njihovo ljudstvo. Polahno, a neizprosno se jim izroča naloga, da predejo usodo evropskega kontinenta naprej in ustvarjajo zgodovino evropskih držav. Še nedavno v vlogi statista na evropskem odru, začenjajo igrati vedno važnejšo vlogo v ospredju, njihova politika postaja realna in preračunjena na viden uspeh. Iz poljskega in jugoslovanskega prija-

teljstva do Nemčije razbiramo tudi preokret v nemški duši. Nemštvo, včeraj prešinjeno želje po nadoblasti nad Evropo in njenimi narodi, se predvsem v Avstriji, na svoj način tudi v Nemčiji oddaljuje od dosedanjih ciljev. Avstrijski kancler odkrito naglašja potrebo krščanskega duha v javnem in zasebnem življenju, rajhovski nacionalizem, doslej brezmejen in brezmeren, se presnavlja v novo, še nejasno obliko, ki bo ob koncu brez pridevkov pruskega komandirstva, brez pohlepa po tuji zemlji in tujih narodih, brez tiste značilne „Wir Deutsche fürchten Gott und sonst nichts auf der Welt!“. Drzne so seve danes vse te trditve, morda tudi preuranjene, a prepričan bo o nji-

hovi resničnosti vsak, ki veruje v rast in staranje narodov. Slovanski narodi gredo danes v svojo moško dobo in njihov pogled se vedno bolj usmerja v tostranost. Nemce dohiteva polahno starost in z njo združena modrost, ki ji ni več toliko do vidnih uspehov in efektov. Naravnost simboličen je v tej zvezi govor nemškega generalnega konzula v Beogradu o priliki poseta jugoslovanskih časnikarjev v Berlinu, ko je v očetovsko skrbnih besedah govoril o nemškem spoštovanju do Jugoslavije in o velikih možnostih gospodarskega njenega prvotnega s pomočjo nemške industrije in nemškega denarja. Razberi, kdor more, iz te slike prizor mladih in starih na evropskem odru!

Slovenski koroški kmetje za kanclerja.

Pred meseci je kancler dr. Dollfuss imenoval posestnika Gruberja ml. v Faschingu pri Trgu za vodjo koroških kmetov ter mu poveril organizacijo kmetijstva v enotni „Koroški kmečki zvezi“ (Kärntner Bauernbund). „Koroška kmečka zveza“ naj je po njegovi odredbi stanovska organizacija domovinske fronte s ciljem edinega in enotnega zastopstva gospodarskih, socialnih in kulturnih interesov koroškega kmetijstva. Pred to dejstvo je bila postavljena dežela, ki je slovela doslej kot izrazita domena svobodnjaškega Landbunda. Še je mnogo nejasnega in nerazčiščenega okoli nove organizacije, tudi njen razvoj in uspeh je še v rokah bodočnosti.

Pri tem menda ni lepšega dokaza dobre volje slovenske manjšine za pozitivno sodelovanje v novi državi kot je zadnji sklep osrednjega odbora slovenske „Kmečke zveze“, da s svojim članstvom vstopi v novo stanovsko organizacijo in v njenem okvirju sodeluje na stanovski preureditvi svobodne in neodvisne države. S tem sklepom so razblinjene slednje sumnje in podtikavanja nelojalnosti koroških Slovencev. Vlada in njene organizacije morajo odslej vedeti, kje so njeni resnični prijatelji v slovenskem delu dežele. Vedo pa naj to tudi vsi neprijatelji slovenskega življa, ki jim je dosedanji nejasni položaj v deželi zaželjen povod za nadaljevanje njihovega temnega dela.

Kancler dr. Dollfuss govori ponovno o narodnih manjšinah. Na binkoštni pondeljek se je vršilo v burgenlandskem Nežiderju veliko zborovanje domovinske fronte, na katerem je govoril kancler o sedanjih uspehih vladnega prizadevanja. Med drugim je izjavil glede narodnih manjšin: V Avstriji se bomo potrudili, da se bodo tudi narodne manjšine, ki gojijo zvestobo do države, počutile v tej državi kot v svoji očetnjavi. Potem stopimo pred Evropo in izjavimo: Kot smo mi zajamčili narodnim manjšinam njihove naravne pravice, tako jih zajamčite tudi vi nemškim manjšinam! — Zborovanju je prisostvovalo veliko število Hrvatov, ki so ob teh besedah kanclerju živahno odzdravljali z „Živijo!“.

Masaryk — tretjič predsednik Čehoslovaške republike. Minuli teden je češkoslovaški narod v tretjič poveril vodstvo svoje države in narodne usode 84 letnemu starčku, svojemu voditelju Tomažu Masaryku. Ko je novizvoljeni predsednik zapuščal slavnostno sejo velike narodne skupščine, ga je pričakovala nepregledna množica ljudstva in mu navdušeno vzklikala. Po vseh krajih so se vršile manifestacije, pri katerih so sodelovale tudi narodne manjšine. Častitljivi predsednik uživa v svetu tudi sloves velikega znanstvenika in

Po trinajststoletnem obstoju na svoji sveti zemlji, po stoletnem zavestnem zapostavljanju slovenskih gospodarskih interesov v deželi, po nešteti krivicah in pristranostih bivše in sedanje javne gospodarske korporacije, po nasilnem poizkusu razlastitve slovenske zemlje s pomočjo rajhovskih naseljencev — danes slovenski kmet proži roko avstrijskemu kanclerju in mu obljubuje, da mu hoče staviti na razpolago svoje duševne moči, svoja gmotna sredstva in, če treba, tudi svoje sile v dosego zastavljenih ciljev: socialno in narodno pravične države. S to obljubo slovenski kmet ne prevzema novega programa, ker je že doslej brez pridržka dajal Bogu, kar je božjega, državi, kar je državnega, in narodu, kar je narodovega. A ta obljuba je dokaz zaupanja v pravičnost nove države in dokaz vere v kanclerjeve besede, da bo nova Avstrija nudila tudi narodnim manjšinam, kar jim gre po božjem in naravnem pravu.

Naj bi se ob velikodušnosti slovenskega kmeta na Koroškem, ki je žel doslej od države in dežele razočaran in zapostavljanja dovolj, njeni voditelji zavedali, da bi se zaigranega zaupanja in vere ne dalo več upostavljati v srcih naših kmetov in da bi neizpolnjena obljuba razrešila slovenskega kmeta sleherne obveznosti napram državi!

zgodovinarja. In on pravi ob koncu velikega dela „Svetovna revolucija“ takole: Kristus, ne Cezar, je vsebina zgodovine in demokracije!

Bolgarija na novi poti. Kralj Boris in armada sta 1. maja prevzela državno oblast popolnoma v svoje roke. Sobranje (parlament) je razpuščeno, voditelji strank, ki so novi vladi nasprotni, so zaprti. Nova vlada je izdala proglas, ki obeta razne važne preureditve. V proglasu povdarja med drugim, da hoče ohraniti dobre odnošaje z vsemi državami zlasti s sosedji in da hoče vpostaviti redne odnošaje do sovjetske Rusije. Časopisje še poroča, da je kralj z državnim udarom prehitel bolgarske fašiste, ki so nameravali te dni proglasiti fašistično diktaturo.

Nasilje italijanskega fašizma. Fašistično časopisje je že dalje časa ostro napadalo tržaškega škofa Fogarja in zahteva, da se škof Fogar čimprej odstrani iz Trsta. „Trst je prevažna točka italijanstva, kjer je nemogoča cerkvena politika, kot jo vodi Fogar“ trdijo, v resnici pa je bil Italijan Fogar pravičen napram vernikom svoje škofije, kakor je to njegova dolžnost po pravilih Cerkve in naravnega prava. — Nasilju fašizma se bo morala Cerkev ukloniti tudi v tem slučaju.

Obnemogla Zveza narodov. Že leta sem je opazovati hiranje te velike mednarodne organizacije, ki naj bi bila po zamisli svojih ustanoviteljev najvišje jamstvo za red in pravico na svetu. Narod krščanskih Asircev v Mali Aziji, ki se je v svetovni vojni boril na strani Anglije in kateremu je Anglija v zahvalo obljubila politično samostojnost, se je vsled neznošenega preganjanja mohamedanske vlade v Iraku obrnil na Zvezo narodov za pomoč za prevoz v Brazilijo. Svet Zveze narodov pa je njegovo prošnjo zavrnil, naj potrpi, obdeluje zemljo in pase svoje črede. Pristavil bi še lahko bil: dotlej da ga mohamedanci spravijo s sveta.

Kmet in kriza.

Za časa Napoleona je živel v Lipi nad Vrbo kmet pd. Draboznjak. Bil je Slovenec in kmet, obenem pa obdarovan s talentom, da je znal svoje misli zlagati v lepe verze. Med drugim je složil tudi svoj ABC, ki se še danes imenuje po njem „Draboznjakov Abece“. Takole začenja: Adam je že prvi kmetič bil, sam Bog ga je kmetovat učil; za delo je človek rojen na svet in prvo delo opravlja kmet. Preproste so te besede, a velika je njihova vsebina. Kmetijski stan je torej ravno tako star kot človeštvo samo in vse, kar se je v dobi od začetka pa do danes razvilo in ustvarilo, ima svoje korenine v prvem začetku: v kmečkem stanu. Kmetijstvo, v prvem začetku preprosto, narekovano iz naravnih prilik, se je pozneje bolj in bolj razvijalo, tako da moramo danes reči, da je kmetijstvo bilo, je in bo važen faktor na svetu v vseh okoliščinah in vseh časih, mimo katerega ne morejo niti najbolj zmogni državniki sveta. Kajti najprej je vendar oskrbeti ljudstvu vsakdanjega kruha, potem šele se da delati vsa druga politika. Je to mogoče nekoliko nizkotna misel, toda resnična kot pravi stara prislovica: Ljubezen gre skozi želodec. Tako moremo reči: tudi politika se začenja pri istem začetku. Kmet torej, pa naj bo v Avstriji ali Ameriki ali kjerkoli na svetu, je tisti, ki prideluje hrano in je tudi na drugi strani finančna opora državi, ker plačuje davke in te, če more, najbolj točno. Skozi vsa stoletja je bil kmečki stan v vsaki državi njen trdnj, ja, najtrdnjši steber. Prej kot na industrijo in vse drugo se je gledalo, da se je razvijal kmet in če se je kje ta misel opustila in se kmetu ni nudilo zadostne zaščite, se je to polagoma, a gotovo maščevalo. Če pogledamo samo nekoliko nazaj na izid zadnje svetovne vojne in se vprašamo: kdo je

bil zmagovalec? Ali ni zmaga bila tam, kjer se je razpolagalo poleg z vojnim orožjem, sposobnostjo in junaštvom tudi z zadostno prehrano. Torej tudi oborožena sila brez kmeta in njegovih pridelkov nima trajnih uspehov.

Po svetovni vojni je prišla, kot je bilo pričakovati, težka svetovna kriza. Cel svet ječi in se zviija pod njeno težo. Državniki, veliki in mali, iščejo iz nje izhoda. Vrstijo se konference in pogovori, sklepajo se pogodbe in dogovori. Svetovnoznan veliki možje se trudijo, da zaježijo katastrofalni pohod te strašne velesile, svetovne krize. Gotovo gre v tem oziru mnogim priznanje za njihove sposobnosti, a pri vsem tem naj oni vedo, da z njimi vred v veliki meri rešuje vprašanje krize tudi kmet. Saj mirno nosi vsa bremena, dela vztrajno in marljivo naprej, četudi za svoje delo ne dobi pravega priznanja. Vesel je, če mu njegovo delo nosi toliko, da se more vzdržati na svojem posestvu in da ima zase in za družino svoj, četudi borni, vsakdanji kruh. Največja je nevarnost za državo, ki bi kmetu nalagala neznošljiva bremena, tako da bi se ne mogel vzdržati na svoji zemlji. Kmet ni revolucionar in od njega je najmanj pričakovati odpora ali upora. Toda njegov upor je že dosti velik, če ne more več plačati, kar se od njega zahteva, in da mora oblast s silo od njega iztirjavati njegove zaostanke na davkih in javnih dajatvah. Danes smo tako daleč, da je to na dnevnem redu. Kje naj kmet vzame potrebne svote, če se mu zapira trg za njegove pridelke? Svinje, živine in lesa ne more prodati. Cene so danes tako nizke, da se kmetu za njegovo delo ne plača niti ene petine, a svojih pridelkov niti za to nizko ceno ne more spraviti v denar.

Zadnja leta se je mnogo prigovarjalo kmetu, naj zboljša kakovost pridelkov, naj gospodarstvo preustroji v večjo proizvodnjo i. dr. A danes kmet ne more nikamor s svojimi pridelki. To je velik in hud udarec. Če pogledamo naše kmečke domove, koliko potreb se vidi tam, koliko je potrebnih popravil, da bi od njih živelo mnogo rokodelcev. Toda odkod vzeti denar za potrebe in popravila?

Kaki so izgledi kmetijskega gospodarstva ob tolikih sencah gospodarskega neba? Eno predvsem lahko naglasimo: **šele ko bo dobro kmetu, bo dobro svetu!** Tudi od naše države ne moremo zahtevati, da bi v času vsesplošnega zastoja delala kake gospodarske čudeže. Lahko pa od nje zahtevamo, da svojo skrb obrne najprej v prid kmetu. Tako delo bo končno tudi v interesu nje same, ker si bo s tem zagotovila zvestobo svojih najboljših državljanov. Nočemo prezreti, da je bil do danes

že velik kos tovrstnega dela dovršen, četudi hkrati vidimo, kako se na drugi strani odpirajo nove rane. Ljudem, ki hujskajo ob takih slučajih proti državi, ne bomo nasedali, želimo pa, da država s podvojeno silo podpre kmetovo borbo za existenco domov in tako razveljavi vse temne poizkuse hujskanja in zapeljevanja. Tako edino bo utrdila v kmetu vero, da resnično stremi za redom in mirom med državljani.

DOMAČE NOVICE

Duhovniške vesti. Za kn. konzistorialna svetnika sta imenovana mil. prošt Benetek in č. dekan Singer Štefan. — Za kaplana v Št. Jakobu v Rožu je imenovan Teofil Hensel. Za provizorje so imenovani sledeči čč. gg.: dekan Jakob Kindlmann za Globasnico, Franc Fertala za Pokrče, dr. Janez Mikula za Slovenji Plajberk. — Bolniški dopust je dobil č. Pšeničnik Jernej v Globasnici.

Binkoštni teden v Celovcu. Oba binkoštna praznika se je v celovski stolnici podeljeval zakrament sv. birme. V nedeljo je bilo birmancev skupno 1478, zakrament sta delila oba prevz. škofa. V pondeljek je bilo pri sv. birmi 474 dečkov in deklic. Za botra nekaterim ubogim otrokom je bil na ukaz vicekanclerija Štarhemberga tudi deželni glavar Hülgerth. V teh dneh so nudile celovške ulice, gostilne in slaščičarne jako pestro lice. — 12. in 13. maja so zbirali v mestu za Südmarko in skupno nabrali 2200 šilingov za „ogroženo“ ozemlje. Škoda le, da pobirači niso navajali, kdo ogroža naše kraje, ker bi s tem postal namen očiten dovolj. — Dne 20. maja sta bila v Celovcu poročena Jože Schneider, knjigovodja tvrčke Feichtinger, in Milka Svanjakova iz Pliberka. Mlademu zakonskemu paru želimo obilo blagoslova na novo pot!

Vernberg (Razno). V nedeljo, dne 13. maja smo imeli v šentjurski farni cerkvi na Strmcu prvo sv. obhajilo, katerega se je udeležilo 20 otrok. Č. župnik so imeli ob tej slavnostni priliki slovenski in nemški nagovor na stariše in otroke. — V nedeljo, dne 20. t. m. smo naročili pri tvrčki Janez Grasmayer v Inomostu dva zvonova, katerih eden stane 900, drugi 1400 šilingov. Odtegnjena bo svota 300 šil. za počeni stari zvon. Sedaj je nabranih 600 šil., za ostali znesek 1000 šil., pa je prevzel poroštvo g. Marko Goričnik, poštni oficijal v p. v Vinarah. Začetkom junija upamo, da dospejo novi zvonovi. Ker je naša cerkev na Strmcu priljubljena romarska cerkev, upamo, da bodo

PODLISTEK

Koliko zemlje rabi človek?

L. N. Tolstoj.

(Nadaljevanje.)

4.

Pahom je z družino prispel na mesto, se nastanil v veliki vasi in se vpisal v občino. Pogostil je starešine in takoj dobil vse listine. Zdaj je bil sprejet in odmerili so mu za pet duš, razen pašnika, 50 desjatin raznih njiv. Začel je obdelovati zemljo in kupil živine. Samo podarjene zemlje je imel zdaj dvakrat toliko ko prej — in kako rodovitne zemlje! Vsega je imel dosti in lahko je redil živine, kolikor je hotel.

Spočetka, ko je še urejeval gospodarstvo, se mu je vse videlo izvrstno; ko pa se je privadil, se mu je začelo zdeti tudi v tem kraju pretesno. Kmalu ga je zamikalo, da bi, kakor drugi, sejal trdo pšenico; toda v občinskem svetu je bilo malo trdih tal.

Mehkih tal je dosti, a ta so samo za rž; pšenica pa hoče trdih tal. Trda tla bi hotel vsak. Ni jih dovolj za vse. O tem je večer prepričan. Premožni hočejo sejati sami in kdor je zadolžen, prepusti trgovcu dobro zemljo namesto plačila.

Prvo leto je posejal Pahom pšenice na odmerjeni mu zemlji; obrodila je izvrstno, zato ga je obšla želja, da bi imel več sveta na razpolago. Peljal se je k trgovcu in je vzel v najem zemlje za eno leto. Žetev se je bogato obnesla. Samo da so ležale njive predaleč od vasi, do 15 verst daleč je bilo treba voziti žito domov.

Videl je, kako so v okolici kupčujoči kmetje živeli po pristavah in bogateli. Bolje bi bilo, si je mislil Pahom, ako ne bi vzel v najem zemlje, ampak jo kupil in napravil pristave — to bi bila zaokrožena posest v eni roki. In premišljeval je, kako bi si kupil zemlje za svojo last.

Našel je kmeta, ki je imel 500 desjatin, a je prišel na nič in je zdaj poceni prodajal svojo last. Zedinila sta se: Pahom plača 1500 rubljev, polovico takoj, drugo pozneje.

Ob tem času pa je prišel, da nakrmi konje, potujoč trgovec na Pahomov dvor. Pila sta čaj ter govorila o tem in onem. Trgovec je pripovedoval, da prihaja daleč tam od Baškirccev; tam je kupil 5000 desjatin sveta in plačal za to 1000 rubljev. Pahom ga je začel izpraševati in trgovec mu je dal potrebnih pojasnil.

„Samo starešine moraš obdarovati. Kaftanov in preprog sem razdelil med nje za kakih 100 rubljev, potem zabojček čaja in vsakemu sem dal piti žganja, kolikor je hotel. Desjatino sem dobil po 20 kopejk — tukaj je kupna pogodba. Zemlja ob reki in pa step sta travnat svet.“

Pahom je povpraševal dalje. „Zemlje“, je pravil trgovec, „tam ne obhodiš v enem letu — vse to je baškirski svet. Ljudje so neumni kakor ovni, od njih kupiš skoraj zastonj.“

Pahom si je mislil: „Ej, kaj bi kupoval za svojih 1000 rubljev 500 desjatin in si nakoval povrhu še dolga na vrat, ko si za isti denar lahko pridobim neizmerno posestvo...“

5.

Pahom je vprašal za pot k Baškircem. Ko se je poslovil od trgovca, se je odpravil na pot. Na polje in dom naj bi pazila žena; a seboj je vzel samo hlapca. V bližnjem mestu sta

kupila zabojček čaja, daril, žganja — kakor je nasvetoval trgovec. Dolgo sta vozila, prevozila 500 verst in se šele sedmi dan pripeljala k Baškircem. Vse je bilo tako, kakor je pripovedoval trgovec.

Ob reki v stepi žive Baškirci v šotorih. Ne orjejo in ne jedo kruha. Krave in konji se pasejo po stepi; za šotori so privezana žrebeta in k njim priženejo dvakrat na dan kobile. Iz konjskega mleka ženske medejo kislino pijačo, imenovano kumis, in delajo sir; moški ne dela drugega nego pije kumis in čaj, je ovčje meso in svira na piščalko. Vsi so debeli, dobre volje in praznujejo vse leto. Neolikano je to ljudstvo, še ruski ne zna, a je prijazno.

Ko so Baškirci zagledali Pahoma, so prišli iz šototov in obstopili gosta. Našel se je tolmač, kateremu je povedal Pahom, da prihaja zavoljo zemlje. Baškirci so se smehljali, prijeli Pahoma pod pazduho, ga peljali v boljši šotor, ga posadili na preprogo, dejali pod njega pernico ter ga napajali s čajem in kumisom. Tudi ovna so zaklali in Pahoma pogostili s pečenko.

Pahom je prinesel iz svojega voza zaboj čaja pa drugih daril in je delil med Baškircce. Ti so bili veseli. Veliko so govorili med seboj — a nato so veleli tolmaču, naj govori.

„Imam ti povedati“, tako je pričel tolmač, „da si jim po godu. Pri nas je navada, napraviti gostu čim večje veselje, z darili se zahvaliti za njegova darila. Ti si obdaril nas, zdaj pa povej, kaj ti ugaja našega, da te obdarimo.“

„Najbolj mi pri vas ugaja vaša zemlja“, je odgovoril Pahom. „Doma pri nas je imamo premalo in vsa je že izrabljena. Vi pa imate veliko in dobre zemlje. Žive dni nisem videl take.“ Tolmač je prevedel Pahomov odgovor. Baškirci so se med seboj pogovarjali. Pahom jih ni razumel, vidi pa, da so dobre volje in

tudi romarji in izletniki radi darovali kak groš za nove zvonove. — V četrtek, dne 17. t. m. smo izklopali na ukaz državnega pravdnika v marcu v Konatičah umrlega preužitkarja Nikolaja Weis-a, ker se sumi, da je bil od stričnika zastrupljen. Slednji sedi tačas v zaporu in ima kazen prestati vsled mazanja kljukastih križev in pobiranja podpisov za Nemčijo. — Občinski odbor je vsled razveljavljenja socialističnih mandatov izgubil dvetretjinsko večino in je bil razpuščen. Herman Debriacher, posestnik in pekovski mojster v Vernbergu je bil imenovan za komisarja in je posle že prevzel. — Tukajšnji grad grofa Zeppelina je kupil na dražbi Rudolf Hübner, veleposestnik iz Šlezije, za 167.000 šilingov, akoravno ga je Zeppelin pred leti kupil za 500.000 šil. — Veleposestvo Ludwig Wittgenstein je prodalo svoje gozdove v Hovartu lesni tvrdki Drauland v Beljaku za skupno ceno 2 milijard šilingov. Trvdka namerava sekati les letos in drugo leto in sicer 10.000 kub. metrov hlodov. Bo vsaj malo zaslužka za drvarje in voznike, ako slednjim avto ne bo vzel zaslužka. — Dela na državni cesti pri Cvangarju so v polnem tiru in bodo meseca junija gotova.

Skupil jo je! V štebenjsko župnišče pri Bekštanju se je prvega maja skrivaj splazil tat, da bi v času cerkvene procesije v Škocijan s svojim najdašim izropal župnišče. Pa slučaj je hotel, da je šla v jutro služkinja v klet po peso. Tam zastrmi, ko zagleda sredi kleti v obliki polkroga iz pese napravljeno skrivališče. Pogleda in zapazi sredi kroga skritega uzmoviča, ki skoči opažen takoj pokonci, da bi ubežal. Služkinja ga zadrži, a mož se iztrga in uide skozi vežna vrata. Pol ure navrh dospe še drugi, a ko vidi neuspeh, jo takoj odkuri. In zopet je bil pokoj v župništvu.

Dobrega očeta smrt. V Svečah so v maju pokopali Andreja Pegrina, pd. starega Pvavca Zavrhom. Bil je rajni Nejča vseskozi priljubljen v fari. Kot mlad drvar je prišel iz Šmarjete v Rožu k nam, se udomačil in pozneje vzel Pvavčevo kmetijo od Helldorfa v najem. Pridno je gospodaril do svoje visoke starosti, celih poddeset let je kmetoval in usoda mu ni zaprinašala. V najlepši dobi je izgubil ženo, 12 otročičev je izgubilo mater. A dobri oče ni obupal, z neumornim delom se je celo prikopal do skromnega blagostanja. Bil je povrhu še desetim drugim otrokom krušni oče in tako vzredil na svoji kmetiji 22 otrok. Zvest je bil svojemu narodu in svojemu Bogu vse dni življenja. Na grobu so mu zapeli pevci „Kočne“ v slovo. Naj blagi oče Nejča počiva v miru, ostalim naše iskreno sožalje!

se smeji. Nato utihnejo, se ozrejo na Pahoma in tolmač govori:

„Imam ti povedati, da so ti hvaležni za tvojo dobroto in ti radi odstopijo zemlje, kolikor je hočeš. Pokaži samo z roko, kje ti je najbolj všeč in tvoja bo!“

Baškirci so se pomenkovali in se nazadnje začeli nekako prepirati. Pahom je vprašal, zakaj je nastal prepir. Tolmač odgovori: „Eni so teh misli, da treba vprašati starešino, brez njega da se ne sme skleniti nebena pogodba. Drugi pa pravijo, da je to mogoče tudi brez njega.“

6.

Ko so se Baškirci še prepirali, stopi mednje mož z lisičjo kučmo na glavi. Vsi so umolknili in vstali. In tolmač je dejal: „To je starešina“. Pahom mu takoj prinese najboljši kaftan in pet funtov čaja v dar. Starešina je sprejel darila in sedel na prvo mesto. Baškirci se nekaj govorili vanj. Poslušal je, se smehljaj in pričel ruski: „No, to se da napraviti. Vzemsi, kjer ti ugaja. Zemlje je dosti —“

Kako pa naj vzamem, kolikor hočem, si je mislil Pahom. Treba bo pač kakšnega uradnega potrdila. Sicer porečejo: tukaj jo imaš — in pozneje mi zemljo, zopet vzamejo. In na glas je rekel: „Hvala vam za dobro besedo. Zemlje imate veliko in jaz je potrebujem malo. Samo vedeti moram, katera bo moja — treba mi jo bo odmeriti in potem potrebujem potrdila. Zakaj življenje in smrt sta v božjih rokah. Vi ste dobri ljudje in mi daste zemljo, a lahko bi se pripetilo, da mi jo vaši otroci zopet vzamejo.“

Starešina se je nasmejal. „Zadeva se da urediti tako trdno,“ je rekel. „da trdneje splohni mogoče.“

Št. Jakob v Rožu. (Mikulova mati umrla.) Na materinski dan nas je zapustila in odšla v boljšo večnost mati najštevilnejše družine naše fare, Mikulova mati na Hodnini. Globoka žalost je legla na Mikulov dom, ki je zgubil ž njo svojo vzgledno gospodinjo, kateremu je gospodinjala skozi dolgih 45 let. Globoka žalost trga srce možu, ki je zgubil ž njo vzgledno krščansko ženo, globoka žalost pretresa srca otrok in vnukov, katerim je bila ljubeča in dobra mati in babica. Ž njimi pa žalujejo sosedi, prijatelji in znanci, ker so jo spoštovali in ljubili radi njene gostoljubnosti, pobožnosti in požrtvovalnosti. Kaj vse vsebuje beseda mati, zna mož, sin in hčer ceniti mogoče šele tedaj, ko stoji ob grobu, ki je zakril najmilejše oči, ki so kdaj sijale, in je zasuto najboljše srce, ki jih je kdaj ljubilo; tedaj gledajo preostali nazaj v preteklo življenje, ki je bilo vse pretkano z dobrotami dobre matere, ki je zanje delala, molila, žrtvovala, trpela, živela... Počivajte v miru, draga mati, Vaši otroci Vam hočejo biti pokorni!

Iz doblaveške okolice. V noči na 14. maja je umrla v Pribli vesi desetletna Julka Žagar. Še dan poprej je z zanimanjem opazovala prvo cerkveno žeganje v domači vesi, ko sta došli procesiji iz Kazaz in Dobrle vesi. V noči pa jo je angelj smrti pridružil nebeški procesiji. Na zadnji poti so jo spremljali šolarji iz Kazaz in številno ljudstvo, prijateljice so nesle belo krsto, ostale pa so jo obsule v grobu z rožami in šopki. „Deklica ni mrtva, ampak spi“, s temi besedami so se od nje poslovili mil. prošt Truppe. — V Goselni vesi je zadela srčna kap Ogrinovo mater. Pri malici se je zgrudila s stola in bila mrtva. Takoj navrh je zvon zapel v drugo: Pavleževi Katrci. Tako smo imeli kar zapored dva pogreba, ki so ju vodili mil. prošt s č. kaplanom. — Naj bo rajnim večni pokoj, z zaostalimi sožalujemo!

Drobiž: V poletju bodo bivali ob Vrbskem jezeru visoki gostje: prezident Miklas v Vrbi, kancler dr. Dollfuss v Krivi Vrbi, vicekancler Štarhemberg v Vrbi. Pričakujejo tudi ministra Feya. — Po zadnjem štetju je v Avstriji 6.748.826 prebivalcev in na Koroškem 405.281. Najbolj sta številčno napredovala Tirol in Predarlška. — Do konca junija je varnostni nadzornik Barger na dopustu in ga nadomešča polk. Janeschitz-Kriegel. — Jugoslavija namerava vsled pogostega tihotapljenja zapreti vse prehode ob Ljubelju. — Prošnje za sprejem v celovško Marijanišče je vložiti do 15. junija. — V Jabingu na Gradiščanskem je umrl najstarejši Avstrijec Baldasti, star 110 let. — Most čez bajtiški potok pri Borovljah je po-

Tedaj pa veli Pahom: „Slišal sem, da je bil pri vas neki trgovec. Dali ste mu zemlje in napisali kupno pogodbo. Tako bi hotel tudi jaz.“

Starešina je takoj razumel. „To vse lahko uredimo“, je vzkliknil. „Saj imamo pisarje; peljemo se v mesto in damo pritisniti vse pečate.“

„In koliko boste zahtevali?“

„Imamo le eno ceno: tisoč rubljev za dan.“

Pahom ni mogel razumeti, kakšna mera bi bil dan. „Koliko desjatin bi dalo to?“ — „Tega ne znamo izračunati. Za dan prodajamo toliko zemlje, kolikor je obhodiš v enem dnevu. Cena dneva pa je tisoč rubljev.“

Pahom se je smehljaj: „Vsa bo tvoja. Samo na en pogoj moraš pristati: ako se v teku dneva ne povrneš do tjakaj, od koder si došel, tedaj izgubiš svoj denar.“

„A kako se bo vedelo, kod sem hodil?“

„Postavimo se na izhodišče, ki si ga izbereš. Mi ostanemo in ti greš, za teboj jezdijo naši fantje in, kjer ukažeš, zabijejo kole; potem potegnemo s plugom brazde od kola do kola. Lahko zaokrožiš kakršnokoli klobaso — samo pazi, da boš pred sončnim zahodom zopet na mestu, odkoder si odšel. Vsa zemlja, ki jo obhodiš, bo tvoja.“

Pahom je privolil. Sklenili so odriniti zarana, potem so se še pomenkovali, pili čaj in kumis in jedli pečenega koštruna.

Ko je napočila noč, je Pahom legel spat. Baškirci so se razšli. Sklenili so, da se zgodaj zbero in pred sončnim vzhodom odrinejo na mesto. (Konec prihodnjic.)

pravljen in s tem Sele spet zvezane s svetom. — V deželi je bilo z 19. majem 10.194 podpiranih brezposelnih. — Poročil se je doblaveški advokat dr. Hollegha z g. čno J. Kober istotam. — Strela je ubila pri Čajni pod Dobračem dva konja, ki sta bila med neurjem na paši. — Prvi parnik na Vrbskem jezeru je vozil leta 1853. — V Celovcu je umrl profesor bogoslovja o. S. J. M. Führich. — Nenavadno tragičen slučaj se je dogodil v Trgu. V greznici mestnih hiš je bilo zapored zastrupljenih 5 oseb, ki so se podale ena za drugo v s strupenimi plini napolnjeno jamo. Štiri osebe so umrle. — V Gradcu je prepovedana nošnja plavic, ki so služile raznim osebam na mesto prepovedanih znakov.

NAŠA PROSVETA

O delu in delavcu.

O delu z roko in glavo, o delavcu pluga, sekire in peresa bodi kratka beseda v naslednjem:

Delo je božji dar, četudi se zdi kot zgolj kazen za greh. Je v človeku, da brezdeljen hira in umira, kot je v naravi, da neprestano snuje in obnavlja. Delo napravi prijatelja delavca in gospodarja, v delu gine vsa malenkostnost in ozkosrčnost. Delo je vse ustvarilo, kar nas obdaja, ves ta veliki svet, to naravo, ta mesta, te vasi, ceste, železnice in hiše. Kot božji blagoslov je, iz katerega se ustvarjajo umotvori in čudesa, da se jim divi človeško oko. Iz dela duha se je porodilo vse to veliko spoznanje vidnega in nevidnega, vsa znanost, modrost in umetnost. Strašno prokletstvo nad svetom „v potu svojega obraza si boš služil svoj kruh“ je Previdnost obrnila hkrati v edinstven blagoslov tisočerm rodovom, da v delu in ustvarjanju tudi proti lastni volji sličejo vekovitemu Delavcu in Stvaritelju. Zato je delo — najnižje in najvišje, najpreprostejše in najduhovitejše — božji dar.

Pa delavci so postajali uporni, niso več hoteli ali ne znali videti veličine dela, ker pač niso hoteli ali ne znali videti Njega, svojega prvega delodajalca in gospodarja. Zato se jim je pristudilo, le z nevoljo so ga opravljali in se mu na vse načine skušali izogniti. Vsa moderna tehnika in civilizacija je šla v jedru za tem, da človeštvo osvobodi strašnega prokletstva in mu stvori življenje v brezdelju. Še danes meni svet, da mu bo dobro tedaj, ko bo le še kot gospod ukazoval sužnjem-strojem.

Danes je v svetu strašno brezdelje. Deset in stotisoči stojijo izven velike tvornice, ki se ji pravi svet, in ne najdejo zaposlitve. Težko jim je, ker čutijo, da jim poleg živeža gine še odporna življenska sila. Težko, ker se mora svet ob njih in njihovem pomanjkanju učiti iznova vrednotiti delo, ta dragoceni božji dar.

Mi zabavljamo nad razmerami. Smejimo se onim gorskim kmetom, ki se z neverjetno ljubeznijo oklepajo svojih domov ter od zore do mraka trudijo za črni kruh in boro življenje. Smejimo se delavcem na cesti, ki tolčejo kamenje, kakor bi zbirali denarje za svojo mošnjo. Smejimo se pericam, ki stojijo za plotom in snažijo perilo in se veselijo, kako se bo belilo od čistote. Starokopitni se nam zdijo rokodelci, ki se upogibajo nad svojimi izdelki, kakor da bi jih napravljali za same kralje. — Pozabljamo, da so to kralji dela, ki so v sredi vsega presnavljanja in dogajanja v svetu. Ti delavci najdejo v delu svojo uteho in srečo, svoj mir in svojo zadovoljnost. Zato bi jim njihovega dela ne mogli poplačati z denarjem, zaslužkom, pridelkom.

Ob najhujši rani sodobja — brezposelnosti — se hočemo učiti spoštovanja do dela in delavca, tudi do najnižjega dela in najslabšega delavca. Da ohranimo mi delavci pluga, sekire in peresa sebi in svojemu rodu najdražje, kar posedamo: življenski odpor in življensko veselje. —ro.

Hodiše (Materinski dan) se je v Hodišah obhajal prav slovesno. Izvencerkveni del se je vršil v Društvenem domu in njegovemu bogatemu sporedu se kar nismo mogli načuditi. Najlepše točke so bile deklamacije naših najmlajših, posebno sta ugajala nastopa štiriletne Ančke in šestletne Štefke. Tukaj se je nazorno videlo velikanski vpliv dobre družinske vzgoje

na mladino in veliki uspeh, ki se ga lahko doseže z domačo vzgojo. Poleg teh dveh je nastopilo še šest mladih deklamatorjev v prizoru „Močna mati“. Sledil je slavnostni govor č. župnika Starca o važnosti materinskega poklica in o potrebi, da se ohranijo svetinje naših domov. Nato je sledila štiridejanka „Dve materi“, ki je slikala veliko ljubezen matere do otroka in otrok do matere, tako da nobena mati in noben otrok ni zapustil dvorane brez globokega utisa in utrjene ljubezni otrok do matere in matere do otrok.

GOSPODARSKI VESTNIK

Zgodaj naj se kosi!

Važno je, da začnemo s prvo košnjo dovolj zgodaj. Prezgodaj ne začne s košnjo pri nas navadno nihče, pač pa večinoma prepozno in le često že mnogo prepozno. Kdaj pa je prva košnja prepozna? Tedaj, ko so trave odcvetele, ko so že stare in prezrele ter zato tudi manj redilne in težje prebavljive. Stara prezrela trava nam more dati le manj vredno seno, čeprav je morda travnik dobro oskrbovan in zagnojen ter bi nam lahko dal pri zgodnji košnji najbolj važne krmske rastline. Ko trave odcveto, se zbira v stebelcih vedno več sirove vlaknine. Trave radi tega zleseniijo, postanejo vedno bolj slične žitni slamam in izgubijo vso svojo krmsko vrednost. Nekako ob prvem cvetu so trave najboljše za košnjo. Tedaj nam dajo redilno in lahko prebavljivo seno, pa tudi zadostno množino sena. Ker pa ne zmoremo vse košnje na mah, moramo začeti kositi že nekoliko poprej, preden so trave v cvetu. Najprej je treba pokositi travnike, na katerih je mnogo plevela (zlatice, kislice i. dr.). Z zgodnjo košnjo zatiramo namreč na travniku zelo uspešno razne plevelne rastline, ki bi pri prepozni košnji lahko dozorele in se vnovič zasejale. Če pokosimo travnike, dokler so krmske in plevelne rastline še razmeroma mlade, dobimo še dovolj dobro suho krmo. Obenem pa dosežemo tudi to, da se za drugo košnjo dobre krmske rastline bolje razrastejo. Prav tako je priporočljivo, da čimprej pokosimo tudi travnike, na katerih je mnogo krmskega zelišča ali kjer krmske rastline rade polegajo in značno gniti. Četudi dobimo morda nekaj manj sena, s tem nič ne izgubimo, ker nam da zato otava boljši in obilnejši pridelek.

Ako torej hočemo, da pridejo krmske rastline v dobi cvetja s travnikov, moramo s košnjo vsekakor začeti zgodaj. To je treba storiti tudi radi morebitnega slabega vremena, ki prav često docela ali vsaj deloma zavleče košnjo. Na boljših travnikih imamo tudi trave, ki nas s svojim zgodnjim cvetenjem kar resno opozarjajo, kdaj moramo začeti s prvo košnjo. So to visoka pahovka, travniška bilnica in pasja trava. Kadar opazimo na navedenih travah prve cvete, takrat je čas prve košnje in je treba začeti kositi brez odlašanja. Ob največjem prašenju omenjenih trav pa bi morali biti s prvo košnjo že pri kraju.

Kakor travnike, moramo tudi deteljišča kositi pravočasno. Domača ali črna detelja je popolnoma razvita in zrela za prvo košnjo tedaj, ko se na stebelcih že dobro razločijo cvetne glavice in so se nekatere med njimi tudi že razvile. Cvetne glavice tvorijo detelje skoro ob istem času, ko se pojavlja tudi na travah prvo cvetje. Zato pa tudi nastopa čas prve košnje travnikov in deteljišč precej istočasno.

Letos je čas prve košnje še prej kakor druga leta. Boljši travniki v nižjih legah so že davno zreli za košnjo in ne bo dolgo trajalo, pa bo treba začeti s košnjo tudi v srednjih in višjih legah. Vsak zamujeni dan pravočasne prve košnje pomeni prav znatno škodo za gospodarja in živino, pa tudi za travnik in krmske rastline. Opustimo že vendar enkrat neutemeljeno navado pozne prve košnje in kosimo pravočasno, da preskrbimo živini res tečno seno, dobimo več in boljše otave ter obvarujemo travnike nepotrebne prezgodnje ostarelosti!

„Slovenski gospodarski list“.

„Slovenski gospodarski list“ izdaja Mohorjeva tiskarna v Celju in izhaja dvakrat na mesec. Prinaša poljudne razprave znanih slovenskih gospodarstvenikov in gospodarjev in

ga zato našim gospodarjem toplo priporočamo. Cena za tekoče leto je S 3.— in se ga lahko naroči potom Kmečke zveze.

Svojejavni sosedje. — Kolikokrat se pripeti, da se zabrišejo meje posestev oz. parcel. Često gre za malenkostne kose zemlje, zaradi katerih se med sosedi začne prepir, ki ob svojevlačnosti obeh dostikrat dovede do težkih procesov in še težjih stroškov. Če so meje parcel nejasne, omogoča postava takozvani „Grenzberichtigungsverfahren“, ki obstoja v tem, da sodnija brez tožitelja in toženca določi ono mejo, ki je veljala v času, ne da bi se bila posestnika razvnela v prepiru. Če te meje ne more določiti, sme sodnik oni kos zemlje, ki je predmet prepira, po lastni uvidevnosti razdeliti. Seve se morata te ugodnosti postave sosedu tudi poslužiti. Z nobenimi stroški pa ni vezan drugi način ureditve mej: uvidevnost in obojestranska pripravljenost za sporazum. Tega pač najbolj priporočamo, ker je obenem najenostavnejši.

Celovski trg. Pšenica 35—37, rž 25—27, ječmen 20—22, oves 24—26, ajda 23—26, koruza 15—20, krompir star 14—18, novi 35, seno, sladko 8—10, kislo 6—8, enako slama, goveja mast 4.—4.50, sirovo maslo 3.50—5.—, prekajena slanina 4.—, svinjska mast 2.40—2.80, jajca 9—10, kokoši 2.60—4.—, drva, trda 4.—5.—, mehka 3.—4.— šilingov za kub. meter.

RAZNE VESTI

Skrivostni vzhod.

K. V. — Naša ladja je počivala pod vročim zanzibarskim soncem. Na krov je došlo mnogo afriških kramarjev, ki so kričaje ponujali svoje blago. Med njimi smo opazili čarodejca, bosega in postaranega moža, izsušenega od sonca in rujavega kot vsa Afrika. Nosil je rudeč fes in v rokah sveženj s čarodejnim orodjem. Izbral je na ladji primeren prostor in okoli njega se je takoj zgrnila množica potnikov.

„Galli! Galli! Galli! Govorim angleški, nemški, francoski, arabski. Poznam ves svet, Berlin, Pariz, London!“ ... S koščeni prsti je položil na tla tri prazne kozarce iz neke rumene kovine. Udaril je nanje s čarodejno palico, zaigral na piščalko tiho melodijo in glej: pod vsakim kozarcem je bil zamašek. Zaigral je drugič in spet udaril ob nje: iz kovinskih kozarcev so priskaljala tri mala, rumena piščeta. Vse jih je občudovalo. V trenutku pa so izginila z zamaški vred v čudežnem svetu orientalskega čarodejca.

Položil je na svoj nos jajce. Na čudo vseh ni padlo na tla. Igral se je z njim z zvijajočimi kretnjami telesa in nato zgrabil jajce z roko in z vso močjo udaril ob tla. Vsak je menil, da zagleda sedaj na tleh rumeno in beljakovinsto snov. A ni bilo nobenega sledu za jajcem. V rokah pa je držal pišče. Prijel je pišče na obeh njegovih koncil in ga raztrgal. Naenkrat je imel v rokah namesto dveh koncev raztrganega piščeta dvoje živih, rumenih piščet. Gledali smo jih in se smejali posrečeni čarovniji. Kar zgrabi kolonijalnega vojaka za nos in potegne iz nosu tretje pišče, istočasno pa pada vojaku izza ušesa kot slepič velik gad. Vojak je začudeno gledal, mi pa smo čarodejnega moža občudovali.

Vzel je nato cigareto in jo razdelil na dva dela. Polovico jo je dal začudenemu vojaku, drugo polovico pa je prižgal in jo položil na glavo pod rudeči fes. Vtaknil je nato v desno nosnico dolg žebelj in odkril fes, izpod katerega se je dvigal gost dim. Zopet se je pokrtil in hkrati privlekel gorečo cigareto — iz ust. Vse je ploskalo.

Zaprosil me je za robec. Dal sem ga mu. Napravil je v sredini robca voz in mi izročil eden konec. Za drugega je prijel sam in vlekla sva na obe strani. Napravil je na robcu poleg prvega še drugi in tretji voz. Izročil mi je robec, da ga skrijem v dlani. Nato je zazvižgal nad mojo roko s piščalko, v roki sem začutil neko toploto, jo odprl in robec je bil — razvozan.

Vzel je cvetlični lonček, položil vanj semence mango-drevesa in ga pokrtil z rumeno-

rdečo afriškansko zemljo. Črez lonček je pogrnil prozoren pajčolan. Zaigral je na piščalko in odgrnil pajčolan: seme je poganjalo komaj vidno zeleno kal. Zopet je pogrnil, zaigral in razgrnil: v loncu je iz zemlje poganjala zelena bilka. Ponovil je isto: bilka je nosila liste in cvetje. In še enkrat: pred nami je rastlo iz lonca pol metra visoko mango-drevesce in nosilo sad. Potipali smo, sad je bil svež in trd. Prerezal ga je, meso je bilo lepo rumeno in na tla je kapljal njegov sok.

Zazvonilo je. Malomarno je mož pobral novčke, ki so mu jih nametali potniki, in odrinil z malo ladjico proti bregu. Z daljnogledom sem zrl za njim in videl, da je na bregu vstopil v krasen avto. Mornar mi je nato še pravil o krasni hiši, ki si jo je afriški čarodejec tekom let pričaral.

Predor med Afriko in Evropo. — V Madridu se že dolgo časa bavijo z načrtom podmorskega predora, ki bi spajal Evropo z Afriko. Predsednik tega odbora, neki polkovnik, se je zaklel, da bo ostal temu svojemu načrtu zvest do smrti. Stroški so preračunjeni na 300 milijonov šilingov. Strokovnjaki, ki načrt študirajo, si glede izvedbe še niso edini, tudi merodajne vojaške oblasti še niso dale dovoljenja. — Enak načrt predora pod morjem obstoja tudi za Anglijo in Francijo, ki nameravata 60 km dolgi zaliv med obema obalama „premostiti“ pod morjem in obali zvezati z železnico.

Zanimivosti iz Turčije. — V moderni Turčiji je mnogo novotarij. V mestu Tarsu so mesarji podražili meso, pa so se uračunili, ker ljudje sedaj že mesec dni ne kupujejo več mesa. In so mesarje ugnali. Eksekutorji v Turčiji nosijo krasne uniforme, da bi jih ljudstvo bolj spoštovalo in z večjim veseljem plačevalo davke. V Carigradu je oblast odredila, da se imajo odstraniti vse lesene ograje in mreže ki zastirajo okna stanovanj turških žen. Proti odredbi se Turki močno protivijo in izgleda, da bodo zmagali.

Kako skrbi Bolgarija za državne finance. — V Bolgariji je izšel poseben zakon, ki prepoveduje prižgati cigareto s cigareto drugega kadilca. Na ta način hoče država svoje državljane prisiliti, da kupujejo vžgalice državnega monopola. Bolgari so se zakonu protivili, toda financa je izvedla ostro kontrolo. Tako je bil neki sofijski trgovec kaznovan s kaznijo tisoč levov, ker je prosil nekega pešča za ogenj. Na dobrem so sedaj bolgarski kmetje, ki imajo doma takozvani večni ogenj, ki neprestanoma gori. — Bi naši državni ne priporočali.

Premagana smrt. — Neka Američanka je privedla iz Tibeta, tega skrivnostnega kotička daljnega vzhoda, fakirja. Če zastre luči svojega salona, se naenkrat pojavi mož brez glave in brez rok in iz njega se širi motna zelena luč. Mož brez glave se izprehaja med gosti in je tako strahoten, da se navadno več gledalcev onesvesti. Fakir, ki se s tem producira, vrši prikazovanja s pomočjo sugestije, ki jo vzbudi med gledalci. Možu zadostuje da se enkrat najé, potem lahko spi mesec dni, ne da bi njegovo telo opešalo. — Skrivnost močne volje!

Stroj-človek razume devet svetovnih jezikov. — Ameriški inženjer Cordero je dogradil aparat, ki prevaja različne spise. Aparat je zgrajen v obliki človeka in prevaja iz angleščine ali v angleščino iz devetih svetovnih jezikov. Izumitelj je stroj predvajal pred večjim številom gledalcev: narekoval je stroju neko znano angleško pesnitev in tekom minut mu jo je stroj podal v devet jezikih.

Kupim manjše posestvo,

na katerem se moreta rediti 2 kravi,
Obrniti se jena: **Ožbolt Urh, Pazrije.**
p. Egg bei Hermagor. 64

Sveče

za prvo sv. obhajilo s slovenskim
napisom se dobe najcenejše v trgovini
Franz Sieberth, Stauderhaus.
v bližini cerkve sv. Duha v Celovcu

56